Behandling

med

Cyklofosfamid® og Dexamethason

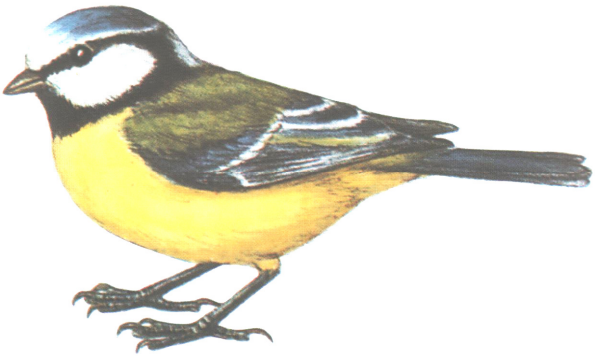

REGION SJÆLLAND
ROSKILDE SYGEHUS
– vi er til for dig

Indholdsfortegnelse

Indledning 3
Præparatnavne 3
Behandlingens virkning på din sygdom 3
Behandlingsforløbet 3
Skematisk illustration af behandlingsforløbet 4
Sådan gives behandlingen 5
Supplerende behandling 6
Bivirkninger 6
Bivirkninger ved Cyklofosfamid 7
Bivirkninger ved Dexamethason 8
Andre bivirkninger 10
Notater 11
Kontakt ALTID afdelingen 12

Indledning

Vi håber denne patientinformation kan være en hjælp til at få et overblik over den behandling vi anbefaler dig. Dine pårørende kan også have glæde af at læse patientinformationen, for bedre at kunne støtte dig i behandlingsforløbet.
Inden behandlingen starter, vil du også blive informeret mundtligt om behandlingens virkning og bivirkninger.
Sidst i denne patientinformation er der plads til notater. Der kan du eventuelt skrive dine spørgsmål og tage dem med til næste besøg i afdelingen.

Præparatnavne

Den behandling du er blevet tilbudt indeholder stofferne Cyklofosfamid® og Dexamethason (binyrebarkhormon).

Behandlingens virkning på din sygdom

Cyklofosfamid® er kemoterapi, der standser cellernes deling. Det angriber især de celler, der deler sig hurtigt, sådan som kræftceller gør. Kroppens normale celler bliver også påvirket af behandlingen. Derfor får de fleste patienter bivirkninger i forbindelse med behandlingen. Det er især hår, hud, slimhinder og knoglemarv, der bliver påvirket.

Dexamethason er ligeledes med til at mindske antallet af kræftceller.

Behandlingsforløbet

Din behandling foregår dels i afdelingen og dels i eget hjem. Cyklofosfamid® får du i afdelingen, mens du selv skal tage Dexamethason derhjemme.
Behandlingen gives i serier. En serie varer 21 dage (3 uger)

og herefter begynder du på en ny serie. Det er meget forskelligt hvor mange serier med Cyklofosfamid® og Dexamethason der gives. Det afhænger af din sygdom og hvordan du tåler behandlingen.
Du vil jævnligt få taget blodprøver for at se, hvordan behandlingen virker. Samtidig er blodprøverne også med til at vise, hvordan du tåler behandlingen. Du vil få taget blodprøver inden hver behandling med Cyklofosfamid®.
Din læge og sygeplejerske vil fortælle dig om dit konkrete behandlingsforløb.

Skematisk illustration af behandlingsforløbet

I det følgende kan du se en skematisk illustration af et muligt behandlingsforløb med Cyklofosfamid® og Dexamethason.

Dag	**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Blodprøver													
Cyklofosfamid®		x											
Dexamethason		x	x	x	x					x	x	x	x
Tbl. Zofran®		x	x										
Tbl. Gastro-Timelets®		x	x	x									
Evt. Tbl. Allopurinol®		x	x	x	x	x	x	x					

Sådan gives behandlingen

Behandling med Cyklofosfamid og Dexamethason gives almindeligvis ambulant. Du skal regne med at være i ambulatoriet ca. 2 timer.
Du skal inden hver behandling have taget blodprøver en hverdag før behandlingsdagen inden kl. 10.00.
Sygeplejersken ser svaret på blodprøverne og bestiller kemoterapien på apoteket om eftermiddagen, dagen før behandlingsdagen.

- Når du ankommer til afdelingens ambulatorium får du lagt en lille plastikslange i en vene over håndleddet (perifert venekateter) til at give medicinen i. Der kan i nogle tilfælde være behov for et centralt venekateter (CVK). Inden behandlingen gives vil sygeplejersken måle blodtryk, puls og temperatur.
- Kemoterapien bliver blandet i sterile poser med saltvand på Apoteket. Første gang får du udleveret kvalmestillende medicin, når du kommer, de øvrige dage og behandlinger får du tabletterne med hjem og indtager som det fremgår af din medicinliste
- Du får udleveret al den medicin, der er en del af behandlingen
- Når kemoterapien kommer fra apoteket, tilslutter sygeplejersken din kemoterapi til dit perifere venekateter med en dropslange
- Dexamethason gives som tablet. Dexamethason skal du have dagligt fra dag 1 til og med dag 4, og igen fra dag 9 til og med dag 12.
- Du får udleveret kvalmestillende medicin og Dexamethason tabletter til de øvrige dage. Du får en medicinoversigt, og hvis du skal have andre tabletter som led i behandlingen, får du dem med hjem.
- Dit perifere venekateter bliver fjernet af sygeplejersken, inden du tager hjem.

Supplerende behandling

For at mindske bivirkningerne ved behandlingen, får du forskellige former for understøttende behandling:

Tablet Ondansetron (Zofran®) virker mod kvalme og opkastninger. De almindeligste bivirkninger er forstoppelse og hovedpine.

Tablet Metoclopramid (Primperan®, Gastro-Timelets®) virker også mod kvalme. Der er sjældent bivirkninger til dem, men der kan opstå døsighed og løs mave.

Tablet Allopurinol (Allopurinol®) virker beskyttende på nyrefunktionen ved at hæmme dannelsen af giftige stoffer fra døde celler. Allopurinol kan i sjældne tilfælde give hududslæt.

Bivirkninger

Alle mennesker er forskellige og reagerer derfor forskelligt på behandlingen.

Du skal tale med din læge og sygeplejerske, hvis du oplever bivirkninger under behandlingen. Din læge og sygeplejerske kan hjælpe dig med at lindre disse bivirkninger. Hvis bivirkningerne påvirker din krop meget, kan din læge i samråd med dig reducere dosis, afbryde behandlingen midlertidigt eller vælge at stoppe behandlingen.

De hyppigste og mest alvorlige bivirkninger der kan forekomme ved din behandling, er nævnt i denne patientinformation. Ønsker du uddybende information om bivirkningerne, er du altid velkommen til at spørge personalet. Du kan også vælge selv at opsøge information om medicinen på internettet, f.eks. på www.produktresume.dk eller www.medicin.dk .

Bivirkninger ved Cyklofosfamid

Infektion

Du vil have øget risiko for infektioner i perioder af din behandling. Det skyldes kemoterapiens virkning på de raske celler i knoglemarven der medfører, at antallet af hvide blodlegemer (leukocytter) bliver nedsat. De hvide blodlegemer er vigtige i kroppens forsvar mod infektioner. Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte afdelingen. Lægen vurderer om du skal indlægges og behandles med antibiotika i drop, eller du kan være hjemme og få antibiotika som tabletter.

Hvilke symptomer skal du især være opmærksom på:

- Temperatur over 38°C
- Almen utilpashed, svimmelhed og kulderystelser

Hvad kan du selv gøre for at undgå infektioner:

- Hold god håndhygiejne - vask hænder efter toiletbesøg og før måltider
- Drik rigelig væske for at undgå blærebetændelse
- Undgå kontakt med personer der hoster, er forkølede eller har feber

Træthed

De fleste oplever træthed i forbindelse med sygdommen men også under kemoterapien. Du kan opleve en træthed, der ikke forsvinder trods hvile og en god nattesøvn.

Hvad kan du selv gøre for at afhjælpe træthed:

- Hold flere små hvilepauser i løbet af dagen
- Sørg for frisk luft og små gåture
- Sørg for let adspredelse i din hverdag

- Bed familie og venner om hjælp til praktiske gøremål

Kvalme og opkastning
Du kan opleve at få kvalme og opkastning af Cyklofosfamid®. I forbindelse med din behandling får du forebyggende medicin mod kvalme (f.eks. Tbl. Zofran og/eller Tbl. Gastro-Timelets). Tal med sygeplejersken eller lægen om din kvalme og opkast, da det kan være nødvendigt at du får ekstra kvalmestillende medicin.

Hvad kan du selv gøre for at modvirke kvalme:
- Spis når du føler dig sulten
- Drik så meget som du kan
- Sid op, når du spiser
- Spis let mad såsom frugt, desserter, kiks og lignende
- Spis i øvrigt det du har lyst til
- Anret maden pænt, få eventuelt en anden til at anrette maden for dig

Hårtab
Cyklofosfamid® kan medføre, at du taber håret enten helt eller delvist. Håret vokser næsten altid ud igen efter, at behandlingen er helt afsluttet. Håret kan få en anden struktur (f.eks. krøllet) eller farve efter behandlingen. Håret begynder først at falde af et par uger efter, at behandlingen er startet. Du kan få tilskud til paryk, tørklæde eller kasket, hvis du taber håret som følge af din behandling.

Bivirkninger ved Dexamethason

Svie og ubehag i maven
Dexamethason kan give svie og ubehag øverst i maven. Dexamethason kan endvidere medføre forværring af

mavesår. Hvis du oplever sure opstød eller halsbrand skal du derfor kontakte afdelingen.

Sukkersyge
Dexamethason kan medføre stigning i blodsukkeret. Det betyder, at du kan have fået sukkersyge. Sukkersygen er dog midlertidig og vil oftest forsvinde efter endt behandling. Hvis du pludselig begynder at blive meget mere tørstig end ellers og har hyppigere vandladning, skal du kontakte afdelingen.

Opstemthed
Når du får Dexamethason, kan du opleve at blive mere energisk og humørmæssig opstemt, og samtidig kan du have svært ved at sove. Derfor skal du helst tage tabletterne om morgenen, da de ellers kan forhindre dig i at sove. Du kan også føle dig rastløs, modløs og nedtrykt. Enkelte vil udvikle en egentlig depression. Fortæl personalet, hvordan du føler dig humørmæssigt, da de kan være dig behjælpelig, dels med samtaler, men også med råd og vejledning.

Øget appetit
Dexamethason øger appetitten hos mange patienter. Trangen til at spise kan blive ret stor og gøre, at du spiser noget eller meget mere, end du plejer.

Ophør med Dexamethason
Nogle få patienter kan blive lidt utilpasse i dagene efter, at de er holdt op med Dexamethason.
Det kan f.eks. vise sig ved generel utilpashed, træthed, ledsmerter, lettere nedtrykthed eller rysten på hænderne.

Det er vigtigt, at du oplyser lægen eller sygeplejersken om de bivirkninger, du får i forbindelse med behandlingen, så vi kan forsøge at forebygge eller afhjælpe dem.

Andre bivirkninger

I dit behandlingsforløb med Cyklofosfamid® og Dexamethason kan du opleve andre bivirkninger. Nogle patienter får f.eks. høfeberlignende symptomer, sår og blister i munden og metalsmag i forbindelse med indgiften.

For at vi kan forebygge og behandle eventuelle bivirkninger, er det vigtigt, at du oplyser os, om de bivirkninger du får i forbindelse med behandlingen.

Notater

Kontakt ALTID afdelingen

Du skal altid kontakte afdelingen, hvis du oplever nedenstående problemer.

Du skal især være agtpågivende, hvis et problem opstår ret pludseligt og ikke tager af eller forsvinder af sig selv – hvis du oplever nogle gener, du ikke er vant til at have.

- Feber over 38,0 °C
- Blødning, som ikke standser af sig selv
- Stærke smerter
- Synsforstyrrelser og stærk hovedpine
- Åndenød eller stakåndethed
- Smerter i brystet eller ved vejrtrækning
- Føleforstyrrelser eller sovende fornemmelser i tæer, fødder eller fingre
- Udslæt
- Forstoppelse igennem flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end ca. 1-2 dage
- Hvis du har glemt at tage medicin, du får som behandling af din kræftsygdom
- Hvis du ikke er i stand til at tage din medicin, fx på grund af kvalme

Telefonnumre

Hæmatologisk Afdeling: 4732 4800, hverdage mellem 8-15
Hæmatologisk akuttelefon: 4732 4840, mellem 15 og 8

Med venlig hilsen
Personalet
Hæmatologisk Afdeling

Version 1, dec. 2013/ ngst